

Mehdi-i Azam

SUAL:

Bazı Risale-i Nur Talebeleri Bediüzzaman Hazretlerini, bazıları da; “İstikbalde gelecek ve Risale-i Nur’u kendine program yapacak.” diye haber verdiği zâtı, Mehdi-i Azam zannediyorlar. Bu mevzuda sizin fikriniz nedir?

CEVAP:

Asırlardan beri herkesin hissinde, hayalinde, muhakemesinde, merakında cevelân eden **Mehdi-i Azama** dair mes’eleler, Risale-i Nur Külliyyatı’nda makam ve mevzuun hassasiyeti nazara alınarak hakimane bir üslûb içerisinde kâfi derecede izah edilmiştir. İfadeler biraz remizlidir, imâlidir ve perdelidir. Fakat dikkat edilirse şeffaftır, berraktır.

*Bununla beraber Bediüzzaman Hazretlerine **mehdi** demenin yahut dememenin itikadı bakımından hiçbir mesuliyeti yoktur. Mehdi olmayan bir zâta mehdi demek veya mehdi olan bir zâtın mehdiliğini kabul etmemek **imanî bir mes’ele değildir**. Bu, peygamber olan bir zâtın peygamberliğini inkâr veya peygamber olmayan bir kimseye peygamberlik izafe etmek gibi değildir ki mes’uliyeti mucib olsun.*

*Malumdur ki, **peygamber** olan zât bu vazifesini gizleyemez, ilân etmekle mükelleftir. **Hz. Mehdi** ise, mehdiiyetini ilânla memur değildir. O sadece irşad vazifesini ifa etmekle mükelleftir.*

Bu açıklamaların ışığında Bediüzzaman Hazretlerine bakıldığında, O’nun bir asra yakın ömrünü iman ve Kur’an hakikatlarının neşir ve ilanına, hasr ettiği ve bu hakikatları maddî-manevî makamata kat’iyen vesile etmemeye âzami derecede itina gösterdiği, manevi makamını ise, mümkün olduğu kadar nazarlardan gizlediği görülür.

Evet, O’nun en büyük gayesi iman hakikatlarını hayata hâkim kılmak, ruhları ve gönülleri Kur’an’daki zûlal-i marifet ile ihya etmektir. Onun manevî makamı ne olursa olsun, O başların tacı, gönüllerin sultanı ve iman ve irfanın kutb-u ekberidir.

Bununla beraber, o manevî mimarın nezaret-i daimesi altında hizmet eden ve O’nun vücuda getirdiği yüzlerce âsar-ı âliyenin sayfelerini derinden derine dakik nazarlarıyla tahkik eden, nurlara âşık ve onlardaki ulvî hakikatlara meftun; ihlâs ve sadakatta numûne-i misal güzide talebeleri, O mürşid-i azamın ruhundaki müstesna

kabiliyeti, vazifesindeki ulviyeti, davasındaki sırr-ı muvaffakiyeti, irfanındaki asaleti, fikrindeki isabeti, lisanındaki fesahati, tavırlarındaki zerafeti ve daha nice meziyetleri nazara alarak, ahir zamanda gelecek olan O ruh-i ulvinin vazifesini, üstadları olan Bediüzzaman Hazretlerinde kemaliyle görmüşler ve O'nun ahir zamanda beklenen ve Âl-i Beytten gelen **Mehdi-i Azam** olduğuna kanaat getirmişlerdir. Kaldı ki, bu bir hüsn-ü zan mes'elesidir.

Üstadımızın da buyurduğu gibi ziyade hüsn-ü zân eskidenberi cereyan ediyor ve itiraz edilmez. Nitekim Bediüzzaman Hazretleri de kendine bu şekilde hüsn-ü zan eden talebelerine ilişmediğini şöyle ifade buyuruyor:

"Ben de kardeşlerimin pek ziyade hüsnü zanlarını bir nevi dua ve bir temenni ve Nur Talebelerinin kemal-i itikadlarının bir tereşşuhu gördüğümünden onlara çok ilişmezdim."

Bediüzzaman Hazretleri kendisinin mehdiyetine hüsn-ü zan eden talebelerine ilişmezken, bilâkis bunu onların kemal-i itikadlarının bir delili kabul ederken, kimin haddine düşmüştür ki, O has talebelerin bu hüsn-ü zanlarına karşı çıkabilsin. Kaldı ki hüsn-ü zan ile dua ile mehdi olmak muhaldir. Bediüzzaman Hazretleri gibi Hâkim ismine mazhar bir zatın böyle vakıa mutabık olmayan bir şeyi temenni etmesi düşünülemez.

Üstad Hazretleri, bu güzide talebelerinden birinin bu hususta sorduğu bir suali de şöylece nakletmektedir:

"Nur'un ehemmiyetli ve çok hayırlı bir şakirdi, çokların nâmına benden sordu ki: *Nur'un halis ve ehemmiyetli bir kısım şakirdleri, pek musırrane olarak ahir zamanda gelen Al-i Beytin büyük bir mürşidi seni zannediyorlar ve o kadar çekindiğin hâlde onlar ısrar ediyorlar. Sen de bu kadar musırrane onların fikirlerini kabul etmiyorsun, çekiniyorsun. Elbette onların elinde bir hakikat ve kat'i bir hüccet var ve sen de bir hikmet ve hakikata binaen onlara muvafakat etmiyorsun. Bu ise bir tezaddır, her hâlde hallini istiyoruz?.."*

Üstadımız bu suale verdiği cevabta, bu has Nurcuların ellerinde bir hakikat var, demekle kendisinin ahir zamanda beklenen zât olduğunu reddetmemiş, fakat iki cihette bir tabir ve te'vil lâzım geldiğini ifade etmiştir.

Nur Talebeleri Bediüzzaman Hazretleri'nin gerek bu suale verdiği cevabta, gerekse mehdiyete dair diğer mektublarında verdiği cevâplarda, sırr-ı ihlâsa binaen ve ehl-i

siyasetin mehdayette bir siyasi gaye ve hakimiyet mülâhaza etmeleri sebebiyle, kendisini daima mümkün olduğu kadar perdelediği ve nazarları istikbâlde gelecek ve Risale-i Nur'u kendisine program yapacak bir zâta çevirdiği kanaatindedirler.

Risale-i Nur'u dikkatle mütâlââ eden zâtlar, Bediüzzaman Hazretleri'nin Mehdi-i Azam'a dair ifadelerinde bazen tül gibi ince bulutların arkasına girdiğini, bazen de o bulutlardan sıyrılarak kamersima veçhesini bütün berraklığıyla ortaya koyduğunu müşahede ederler. Nitekim, Üstad'ın aşağıda bir kısmını takdim edeceğimiz cam gibi şeffaf ifadelerine dikkat edilirse, asıl vazife sahibinin kim olduğu Güneş gibi tezahür edecektir.

“Ümmetin beklediği ahir zamanda gelecek zatın üç vazifesinden en mühimi ve en kıymetli olan iman-ı tahkikiyi neşr ve ehl-i imanı dalâletten kurtarmak cihetiyle, o en ehemmiyetli vazifeyi aynen bitamamiha Risale-i Nur'da görmüşler. İmam-ı Ali ve Gavs-i Azam ve Osman-ı Halidî gibi zatlar, bu nokta içindir ki, o gelecek zatın makamını Risale-i Nur'un şahs-ı manevisinde keşfen görmüşler gibi işaret etmişler. Bazen de o şahs-ı Manevi bir hâdimine vermişler, o hâdime mültefitane bakmışlar.”

Üstadımız devamla O zatın ikinci vazifesinin şeriatı icra ve tatbik, üçüncü vazifesinin de ittihad-ı İslam olduğunu ifade ederek şöyle buyuruyor:

"Birinci vazife, o iki vazifeden üç-dört derece daha ziyade kıymetlidir, fakat o ikinci, üçüncü vazifeler pek parlak ve çok geniş bir dairede ve şa'şaalı bir tarzda olduğundan umumun ve avâmın nazarında daha ehemmiyetli görünüyorlar. İşte o has Nurcular ve bir kısmı evliya olan o kardeşlerimizin tâbire ve te'vile muhtaç fikirlerini ortaya atmak, ehl-i dünyayı ve ehl-i siyaseti telaşa verir, vermiş... hücumlarına vesile olur. Çünkü, birinci vazifenin hakikatini ve kıymetini göremiyorlar, öteki cihetlere hamlederler."

Üstad Hazretleri bu ifadeleriyle hem Mehdi-i Âl-i Resûlün en mühim vazifesini Risale-i Nur'un icra ettiğini beyan etmekte, hem de manevisi makamını vesveseli nazarlardan saklamasının hikmetini izah buyurmaktadır.

Bediüzzaman Hazretleri, Mehdi'nin üç vazifesine dair bir başka mektubunun sonunda, Mehdiyet vazifesini Risale-i Nur'da gördüğünü şu ifadelerle açık bir şekilde ortaya koyuyor:

"Şimdi hakikat-ı hâl böyle olduğu hâlde, en birinci vazifesi ve en yüksek mesleği olan imanı kurtarmak ve imanı tahkiki bir surette umuma ders vermek, hatta avamın da imanını tahkiki yapmak vazifesi ise, manen ve hakikaten hidayet edici, irşad edici mânâsının tam sarahatini ifade ettiği için Nur şakirdleri bu vazifeyi tamamıyla Risale-i Nur'da gördüklerinden, ikinci ve üçüncü vazifeler buna nisbeten ikinci ve üçüncü derecededir diye Risale-i Nur'un şahs-ı manevisini haklı olarak bir nevi Mehdi telakki ediyorlar."

Üstadımızın şu ifadeleri aynı mânâyâ hem kuvvet vermekte ve hem de manevî makamını perdelemesindeki hikmeti açıkça ve te'vilsiz olarak ortaya koymaktadır.

"Bu zamanda öyle fevkalade hakim cereyanlar var ki, herşeyi kendi hesabına aldığı için, faraza hakiki beklenen o Zat dahi bu zamanda gelse, hareketini o cereyanlara kaptırmamak için siyaset alemindeki vaziyetten feragat edecek ve hedefini değiştirecek diye tahmin ediyorum."

"Hem üç mes'ele var: Biri hayat, biri şeriat, biri imandır."

"Hakikat noktasında en büyüğü ve en a'zamı iman mes'elesidir. Fakat şimdi umumun nazarında ve hal-i âlem ilcaatında en mühim mes'ele, hayat ve şeriat görüldüğünden, O Zat şimdi olsa da üç mes'eleyi birden umum ruy-i zeminde vaziyetlerini değiştirmek nev-i beşerdeki cari olan adetullaha muvafık gelmediğinden, herhalde en azîm mes'eleyi esas yapıp, öteki meseleleri esas yapmıyacak, tâ ki iman hizmeti, safvetini umumun nazarında bozmasın ve avamın çabuk iğfal olunabilen akıllarında o hizmet başka maksadlara alet olmadığı tahakkuk etsin."

Nur talebeleri, Bediüzzaman Hazretlerinin bu ifadelerini, kendisinin ahir zamanda beklenen o Zat olduğu ve iman hizmetini bu asrın hâkim cereyanlarına kaptırmamak için siyaset âleminde feragat ederek, kendisinin üç büyük vazifesinden en mühimmi olan **iman hizmetine** vakf-ı hayat ettiği şeklinde anlamaktadırlar.

Bediüzzaman Hazretleri Mehdinin üç vazifesine dair bir diğer mektubunda da şöyle buyuruyor:

"Fâni ve çürütülebilir bir şahsiyeti, bâzı cihetlerle birinci vazifede pişdarlık eden Nur şakirdlerinin şahsı manevisini temsil eden o aciz kardeşine veriyorlar. Halbuki bu iki iltibas da Risale-i Nur'un hakikî ihlâsına ve hiçbir şeye, hattâ manevî ve uhrevî makamata dahi âlet olmamasına bir cihette zarar verdiği gibi, ehl-i siyaseti de evhama düşürüp, Risale-i Nur'un

neşrine zarar gelir. Bu zaman, şahs-ı manevî zamanı olduğu için, **böyle büyük ve bâkî hakikatlar, fânî ve âciz sukut edebilir şahsiyetlere bina edilmez!**"

"Elhâsıl: O gelecek zâtın ismini vermek, üç vazifesi birden hâtıra geliyor, yanlış olur. Hem hiçbir şey'e âlet olmayan Nur'daki ihlâs zedelenir, avâm-ı mü'minin nazarında hakikatların kuvveti bir derece noksanlaşır, yakîniyet-i bürhaniye dahi kazâyâ-yı makbûledeki zann-ı galibe inkılâb eder, daha muannid dalâlete ve mütemerrid zındıkaya tam galebesi, mütehayyir ehli imânda görünmemeye başlar; ehli siyaset evhama ve bir kısım hocalar itiraza başlar. Onun için, Nurlara o ismi vermek münasip görülüyor. **Belki müceddittir, onun pişdarıdır, denilebilir."**

Üstad Hazretleri bu mektubunda Nur'daki ihlâsın zedelenmemesi, ehli siyasetin evhama düşmemesi ve bir kısım hocaların itirazına yol açılmaması için, Nur Talebelerinin kendine **mehdi** demek yerine, **müceddid** yahut mehdinin pişdarı demelerini tavsiye etmiştir. Mektub dikkatle okunursa, bu tavsiyenin bir tedbir için olduğu anlaşılır. Yoksa bu ifadeleri mehdinin daha sonra geleceği şeklinde anlamak doğru olmaz.

Bu mevzuda Üstadımızın şu ifadeleri de şayan-ı dikkattir:

"Hazreti Mehdinin cemiyeti nuraniyesi, süfyan komitesinin tahribatçı rejimi bid'akâranesini tamir edecek, sünnet-i seniyyeyi ihya edecek, yâni âlemi İslâmiyette Risalet-i Ahmediyyeyi (A.S.M) inkâr niyetiyle Şeriat-ı Ahmediyyeyi (A.S.M) tahribe çalışan süfyan komitesi, Hazreti Mehdi cemiyetinin mucizekâr manevî kılıncıyla öldürülecek ve dağıtılacak."

"Elmas kılınç" tabiri Üstadımız tarafından Risale-i Nur için kullanılmıştır. Asıl fütuhat bu manevi kılınçla, yani hikmet ile tebliğ ile irşad ile olacaktır. Risale-i Nur'un geniş dairedeki vazifesini ise, istikbâlde gelecek olan bir Zât icra edecektir.

Mevzuyla yakın alâkasına binaen Hz. Üstad'ın şu rüyayı sadıkasını da nazara arzermekte fayda mülâhaza ediyorum:

"Eski Harb-i Umumiden evvel ve evailinde bir vakıa-ı sâdikada görüyorum ki: Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağının altındayım. Birden o dağ, müthiş infilâk etti. Dağlar gibi parçaları, dünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım merhum validem yanımdadır. Dedim: **'Ana korkma! Cenâb-ı Hakk'ın emridir; O Rahimdir ve Hakimdir.'** Birden o halette

*iken, baktım ki mühim bir Zât, bana âmirane diyor ki: '**İcazı Kur'anı beyan et.**' Uyandım, anladım ki: Bir büyük infilâk olacak. O infilâk ve inkılâbdan sonra, Kur'an etrafından surlar kırılacak. Doğrudan doğruya Kur'an, kendi kendini müdafaa edecek. Ve Kur'an'a hücum edilecek; i'cazı O'nun çelik bir zırhı olacak. Ve şu i'cazın bir nev'inin şu zamanda izharına, haddimin fevkinde olarak, benim gibi bir adam namzed olacak. **Ve namzed olduğumu anladım.**"⁸*

Şimdi insafla mütalâa edelim. Kur'an etrafında yıkılan surları tamirle Bediüzzaman Hazretleri bir büyük zat tarafından vazifelendirilsin, bu maksatla Risale-i Nur gibi bir külliyatı telif etsin; dinsizlik şahs-ı manevisiyle, bir ömür boyu, Kur'an'ın elmas kılıncıyla manevi cihat yapsın; sürülsün, hapsedilsin, işkencelere maruz kalsın; neticede lütf-u ilahiye ile bir cemaat teşekkül ettirsin de istikbâlde gelecek bir zât, geniş dairede yapacağı içtimâî hizmetlerle üstadı geçsin, ondan manen üstün olsun; acaba akıl buna imkân verebilir mi?

Bediüzzaman Hazretlerinin "*sahib-üz zaman*" olduğunun en önemli bir delili de âlem-i mânâda, İslâm mukadderatı için toplanan meclisin, kendisine "**son asrın mebusu**" sıfatıyla seslenmeleri ve onunla müşavere ve muhaverede bulunmalarıdır. Risale-i Nur'da "[Rüyada Bir Hitabe](#)" başlığıyla nakledilen bu muhavereden bir kısmı şöyledir:

"1335 senesi Eylülünde, dehrin hadisatının verdiği yeis ile şiddetli muzdarıp idim. Şu kesif zulmet içinde bir nur arıyordum, manen rüya olan yakazada bulamadım. Hakikaten yakaza olan rüya-yı sadıkada bir ziya gördüm. Tafsilatı terk ile bana söylettirilmiş noktaları kaydedeceğim. **Şöyle ki:**

"Bir Cuma gecesinde, nevm ile âlem-i misale girdim. Biri geldi dedi:"

"Mukadderat-ı İslâm için teşekkül eden bir meclis-i muhteşem seni istiyor."

"Gittim... Gördüm ki: Münevver, emsalini dünyada görmediğim, selef-i salihinden ve asarın mebuslarından her asrın mebusları içinde bulunan bir meclis gördüm. Hicab edip kapıda durdum. Onlardan bir zât dedi ki:

- Ey felâket-helâket asrının adamı, senin de reyin var. Fikrini beyan et.

Ayakta durup dedim:

- Sorun cevap vereyim..."

Hiç mümkün müdür ki, melekût âleminin bu güzide şûrası Hz. Üstad'ı asrın vekil-i umumisi kabul ederek, O'na asrın maddî manevî en önemli müşküllerine dair sualler sorsun ve O'nun verdiği harika cevapların sıdkına ve asrın imamı olduğuna, "Evet, ümitvar olunuz. Şu istikbâl inkılâbı içinde en yüksek gür sâda İslâmın sâdası olacaktır," müjdesiyle mühür bassın da, istikbâlde gelecek bir zât O'nun fevkine çıksın.

Son olarak Üstadımızın bu mes'eleye ışık tutan şu ifadelerini de nazar-ı mütalâaya arz ediyoruz:

"Şiddetle ve âmirane denildi ki: "Sen Risale-i Nur'un makbuliyetine dair Hazreti Ali (R.A) ve Gavs-ı A'zam (R.A) gibi zatların kasidelerinden şahidler gösteriyorsun. Halbuki, asıl söz sahibi Kur'an'dır. Risale-i Nur Kur'an'ın hakiki bir tefsiri ve hakikatinin bir tercümanı ve meselelerinin bürhanıdır. Kur'an ise, sair kelimeler gibi kışırılı, kemikli ve şuuru hususî ve cüz'î değildir. Belki Kur'an, umum işaretleriyle ve eczasıyla ayn-ı şuurdur, kışırıksızdır; fuzulî, lüzumsuz maddeleri yoktur. Alemlerin gaybın tercümanıdır. Sözler hakkında söz O'nundur, görelim O ne diyor."

"Elcevap: Risale-i Nur doğrudan doğruya Kur'an'ın bahir bir bürhanı ve kuvvetli bir tefsiri ve parlak bir lem'a-i i'cazı maneviyesi ve o bahrin bir reşhası ve o güneşin bir şuaı ve maden-i ilm-i hakikattan mülhem ve feyzinden gelen bir tercüme-i maneviyesi olduğundan onun kıymetini ve ehemmiyetini beyan etmek Kur'an'ın şerefine ve hesabına ve senasına geçtiğinden, elbette Risale-i Nur'un meziyetini beyan etmeliği, hak iktiza eder ve hakikat ister, Kur'an izin verir. Benim gibi bir tercümanın hissesi yalnız şükürdür. Hiç bir cihetle fahre, temeddühe, gurura hakkı yoktur ve olamaz. Gelecek ayetlerin işaretine bu nokta-i nazarla bakmak gerektir. Yoksa beni hodbinlik ile ittiham edenlere hakkımı helâl etmem. Bu çok ehemmiyetli suale karşı iki-üç saat zarfında birden Kur'an'ın ayât-ı meşhuresinden "Sözler" adedince otuzüç ayetin hem mânâsiyle, hem cifr ile Risale-i Nur'a işaretleri uzaktan uzağa imaen görüldü. Ayrı ayrı tarzlarda otuzüç ayet müttefikan Risale-i Nur'u remizleriyle gösterdiği hayal meyal görüldü."

Nur Talebeleri Kur'an-ı Kerim'deki 33 ayetin Risale-i Nur'a, müellifine ve Nur Talebelerine işaret etmesini nazar-ı itibara alarak, ahir zamanda beklenen mürşid-i

azamın Bediüzzaman Hazretleri olduğuna kanaat getirmişlerdir.

Kur'an'ın bu işaretlerini nazara almayarak, sadece Üstadımızın **ihlâs, tevazu ve tedbir** esaslarına bina edilen ve te'vile açık ifadelerini öne sürerek, istikbâlde gelecek ve Üstad'ın vazifesini tekmlil edecek bir Zata Mehdi-i Azam demenin vakıa mutabık olamayacağıında ekser Nur Talebeleri mutabıktırlar.